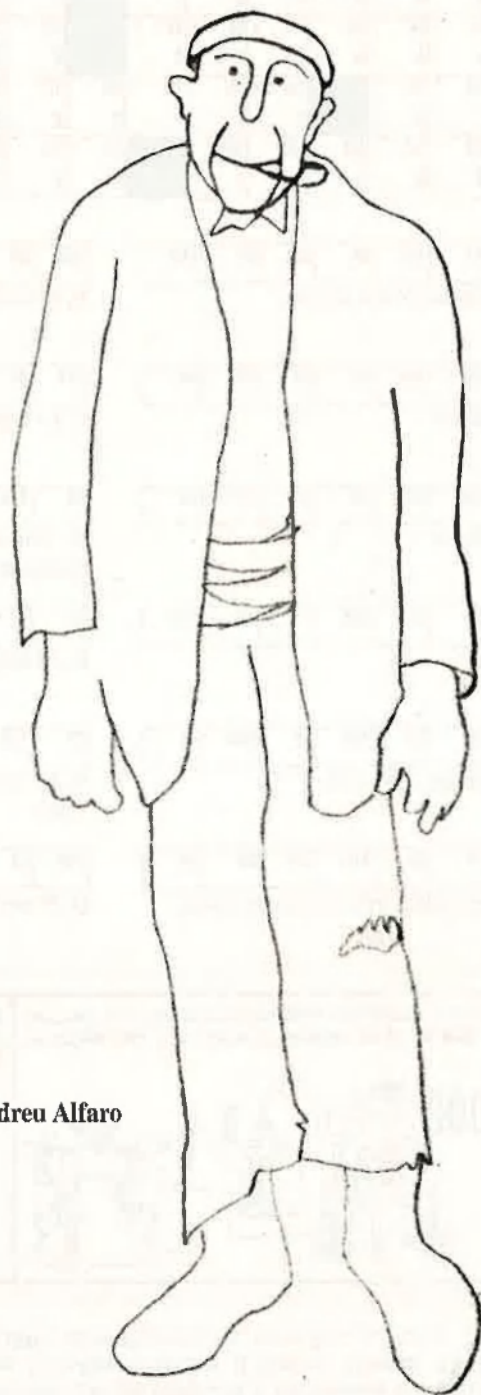

El castell de les mentides

Una manera d'escapar era la porta; una altra eren les mentides. Quan a la taula, a l'hora de menjar, a voltes el silenci i el malhumor de mon pare entraven en erupció es produïa la desbandada. La punyada sobre l'estovalla tombava alguns gots i feia saltar forquilles i culleretes; els cinc germans fugíem en escampadissa buscant la salvació cadascun en direcció contrària: el major cap al corral, una a la cuina, l'altra al pis de dalt, el més menut es tirava de cara a terra en el mateix menjador. Cap d'aquests refugis tenia eixida. Jo sempre triava la porta del carrer per fugir davant qualsevol tempestat de mon pare. Sabia que darrere d'aquella porta hi havia tot el món, tot l'aire al meu favor. Feia una volta pel poble o per la muntanya i després d'un temps que solia medir per mer olfacte, com un gos perdut, tornava a casa i preguntava pel comunicat de guerra, pels caiguts en combat. Per regla general tot havia quedat en una explosió de crits, encara que a voltes mon pare descarregava la seua ira contra el que havia trobat més a mà, sota un llit o arrupit a la vora del pou amb una granissada de galtades, tan ràpides com espeses, i aquesta ira venia de llunyanes regions que cap de nosaltres podia imaginar, però la tronada familiar passava de seguida i després arribava la calma i inclús les rialles; mentrestant jo havia anat a inspeccionar el niu d'esmerles que tenia controlat en la rama d'algun mandariner de la Seyt. Si jo fugia sempre cap al carrer no és perquè fóra més llest, sinó perquè ja de molt xiquet em vaig fixar que això mateix, en circumstàncies paregudes, feia el gat.

A part d'eixir com una bala hi havia una altra classe de defensa més cultural enfront de l'imperi omnímode de mon pare. Primer vaig començar a mentir com qui construeix una fortificació per a protegir-me de la seua mirada severa i molt prompte em vaig convertir en un gran artista imaginatiu que mentia per agradar-li i per a això inventava fets que no existien ni em beneficiaven. La meua actitud no consistia només a negar sempre qualsevol cosa de què se m'acusava, encara que em caçaren amb les mans al plat; jo tenia una actitud positiva davant la mentida: la creava sense tenir-ne necessitat. A voltes inclús fabricava un laberint d'on no sabia eixir i al seu interior anava traçant obscures ramificacions, connexions improvisades sobre la marxa mentre mon pare em mirava perplex quan jo no trobava l'eixida. Primer vaig aprendre a mentir per a defensar-me, després per complaure mon pare, tot seguit pel simple plaer d'imaginar i finalment per refugiar-me en aquell món que cada dia construïa sense motiu ni ajuda de ningú.

Ja he confessat que la meua personalitat es mudava al llindar mateix de casa, segons entrara o eixira, però també hi havia una altra màscara o forma d'escapar per dins de mi mateix i per a sentir-me segur només havia d'escalar aquella torre de fum, les dovelles de la qual eren les fantasies o mentides consolda-

© Andreu Alfaro